

ПРАС Вх № 338/15.05.2018

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мария К. Гикова, доктор

Относно: Представеният за официална защита дисертационен труд от **д-р Галина Чавдарова Ванлян**, докторант самостоятелна форма на обучение към катедра „Спортна медицина“ при НСА „В. Левски“, на тема **„Синдромът „Женска спортна триада“ – разпространение сред спортуващи жени в България“** за присъждане на ОНС „доктор“ по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. МЛФ)“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“, научен ръководител проф. д-р Диана Димитрова, доктор

Дисертационният труд разглежда разпространението на синдрома „Женска спортна триада“ при спортуващи жени в България, тема, неизследвана досега. Актуалността на избраната тематика е несъмнена, имайки предвид големият интерес на жените в последно време към спортно-състезателна дейност, увеличаване на продължителността, честотата и интензивността на физическите натоварвания със стремеж за редукия на теглото и отражението на тези специфични, стресови натоварвания върху женския организъм. Темата е изключително интересна, с практическа насоченост и няма съмнение в нейната дисертабилност.

Разработката е в обем 146 стандартни страници, от които 8 стр. приложения. Резултатите са представени в 26 таблици, онагледена е с 19 фигури. Ползваната литература включва 213 заглавия, от тях 201 на латиница и 12 на кирилица, по-голямата част от последните 10 години. Дисертацията следва класическата структура на такъв род научни трудове: увод в обем 1 стр.; литературен обзор 41 стр., разделен в 6 раздела, вкл. постановка на проблема; цел и задачи 1 стр., организация контингент и методи 10 стр.; резултати и анализ 57 стр., 2 стр. изводи и препоръки, приноси 1 стр..

Работата предлага многомерни научни задачи, отговаря на редица въпроси за храненето, менструалните нарушения, костната плътност при тренировъчния процес във всички нива на спортната подготовка. Успехът в разработката на темата в голяма степен се дължи на добрата научна подготовка на дисертантката. Следва да се отбележи демонстрираната от Ванлян компетентност в областта на спортната медицина, антропологията, статистически методи за анализ интерпретация на получените резултати. Работата е добре онагледена таблично и графично.

В глава първа Ванлян не се задоволява с обикновен преглед на литературните източници, а съумява системно да обвърже историческото развитие на женския спорт, характеристиките на разглежданите спортове, особеностите на женския организъм и влиянието на натоварванията върху него при системни занимания с спорт. При това анализът носи в себе си редица творчески аспекти, проведен е с научно обоснована критичност от позицията на изграден специалист. Систематизирани са проблемите, които не са достатъчно проучени и ще се търси отговор в дисертационния труд.

Целта е ясно и точно формулирана. Задачите в правилна логическа последователност очертават пътя на научното изследване за достигане на поставената цел.

* Изследвани са 588 опитни лица, разделени на спортуващи жени 363, допълнително разделени на групи по спортове и контролна група 225 души (53 неспортуващи жени и 172 спортуващи мъже). Разгледани и подробно описани са определянето на костната плътност, анкетното проучване: скрининг за нарушения в храненето, на менструалните нарушения както и използваните математико-статистически методи.

Главата “Резултати и анализ” е несъмнено с най-голяма тежест. Анализът е подробен и изчерпателен, разделен на анализ на нарушения в храненето при общата популация и при спортистки, менструалните нарушения, на костната плътност като е обърнато особено внимание на стрес фрактурите. Навсякъде са проследени факторите, влияещи върху честотата на разпространение. Направеният сравнителен анализ е особено ценен и информативен.

Отлично впечатление оставя приложения с вещина цялостен системно-структурен подход за анализ и интерпретация на получените данни.

Изводите и препоръките са конкретни и логично следват от получените резултати и направения анализ.

Според мен теоретичните и научно-приложни приноси на дисертационния труд са следните:

1. За първи път в България е събрана база данни за честотата на разпространение на синдрома „Женска спортна триада“, както и на отделните му компоненти.
2. Определени са факторите, които влияят върху честотата на появата на синдрома като данните ще дадат възможност за профилактика в тренировъчния процес.
3. Направеният сравнителен анализ на данните за спортуващи и неспортуващи жени.
4. Изследването на голям брой опитни лица (588) прави резултатите от проучването високо информативни и достоверни.

По темата са представени 3 публикации в рецензирани издания.

Авторефератът отговаря на изискванията и отразява най-важното от дисертационния труд.

В **заключение** трябва да отбележа, че на нашето внимание е предложен един завършен научен труд, отговарящ на всички изисквания за докторска дисертация. Докторантката се е изявила като знаещ и можещ специалист и научен работник. Въз основа на всичко гореизложено давам положителна оценка на дисертацията на **д-р Галина Чавдарова Ванлян** на тема **„Синдромът „Женска спортна триада“ – разпространение сред спортуващи жени в България”** и предлагам да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен “доктор” в професионално направление 7.4. „Обществено здраве“.

15.05.2018г.

Подпис:
(доц. д-р Мария К. Гикова, доктор)